

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
Освітня програма	48273 Військове управління
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	253 Військове управління

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	3950
Повна назва ЗВО	Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України
Ідентифікаційний код ЗВО	08138347
ПІБ керівника ЗВО	Романченко Ігор Сергійович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/3950>

ЗВО є вищим військовим навчальним закладом (закладом вищої освіти із специфічними умовами навчання)

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	48273
Назва ОП	Військове управління
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	253 Військове управління
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Науково-організаційний відділ
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	науково-дослідні управління, науково-дослідний центр, центр воєнно-наукової інформації
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	Україна, 03049, місто Київ, проспект Повітрофлотський, 28 б
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
Партнерський заклад (якщо програма реалізовується у співпраці з іншим закладом вищої освіти)	Національний університет оборони України імені Івана Черняховського 1159
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	368366
ПІБ гаранта ОП	Павловський Олег Володимирович
Посада гаранта ОП	Начальник 5 управління
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	zndi-admin@mil.gov.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(098)-809-31-00
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у галузі знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону 253 Військове управління (за видами збройних сил) забезпечує підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних проводити самостійну науково-дослідну, науково-організаційну діяльність з метою вирішення проблемних питань будівництва, розвитку, підготовки та застосування ЗС України, управління ними, їх логістичного забезпечення та підтримки. ОП розроблена робочою групою Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України із залученням представників Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України, Воєнно-наукового управління Генерального штабу Збройних Сил України та випускника ад'юнктури 2020 року випуску та погодження з НУОУ. Підготовка фахівців здійснюється з 2016 року. Освітньо-науковим структурним підрозділом, який відповідає за підготовку докторів філософії за спеціальністю 253 Військове управління (за видами збройних сил) є науково-організаційний відділ. За освітньою складовою до підготовки здобувачів залучаються кафедри (центри) Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, зокрема, кафедри: суспільних наук, морально-психологічного забезпечення діяльності військ, стратегії та національної безпеки, Сухопутних військ, Повітряних сил, Військово-морських сил, ракетних військ і артилерії, історії війн та воєнного мистецтва, оперативного мистецтва, Десантно-штурмових військ і Сил спеціальних операцій, керівництва військами (силами) у мирний час, розвідки, іноземних мов та центри: науково-методичний центр організації наукової і науково-технічної діяльності, науковий центр дистанційного навчання, воєнно-стратегічних досліджень. Для реалізації наукової складової ОП залучаються науково-дослідні управління (центр), центр воєнно-наукової інформації Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України. В підготовці здобувачів приймають участь понад 30 докторів наук та кандидатів наук Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України і Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. ОП постійно вдосконалюється та розвивається. Кожен рік вносяться зміни в робочі програми навчальних дисциплін. Вперше ОП затверджено рішенням Наукової ради Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України протокол № 9 від 23 травня 2016 року та надано чинності наказом МОН від 05.09.2016 № 1073, перегляд ОП та НП відбувався у 2019 та 2021 роках (рішення Наукової ради Інституту, протокол засідання № 3 від 01 квітня 2021 року).

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	ОД
1 курс	2020 - 2021	1	1	0
2 курс	2019 - 2020	0	0	0
3 курс	2018 - 2019	1	1	0
4 курс	2017 - 2018	1	1	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	програми відсутні
другий (магістерський) рівень	програми відсутні
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	48273 Військове управління

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	3250	544
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	3250	544
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ONP_253_2021.pdf</i>	iKhlNH/qhFn1i73ww9D5qwVCI3uxQqS096uczX6RuWs=
Навчальний план за ОП	<i>plan_253_2021.pdf</i>	OUCmV7LFkpsUyxOIQ+MswFmMSBmM2Q9998GFhYM AE7k=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>rec_vidg_dvon.pdf</i>	OnkNmGJr9TY9xxyEBcSziw+vP1mRpTnRgTzhrn9v8rs=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>rec_vidg_vnu.pdf</i>	CUjUzC27Ql+x9OgwssEd5lmhDdoN1tvQ2bgdWkdy5mA =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>rec_vidguk_timoshenko.pdf</i>	oNZ+bha2yVDy77lZXFUBPcJP+gaindLs5UP2aSpzxA=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Освітньо-наукова програма "Військове управління" має за мету підготовку висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних проводити самостійну науково-дослідну, науково-організаційну діяльність з метою вирішення проблемних питань будівництва, розвитку, підготовки та застосування ЗС України, управління ними, їх логістичного забезпечення та підтримки.

Особливість програми полягає у її спрямованості на системне та комплексне вивчення сучасних методів, методик та технологій наукового пізнання з питань дослідження проблем будівництва, розвитку, підготовки та застосування Збройних Сил України, управління ними, їх логістичного забезпечення та підтримки, оригінальному концептуальному підході, що враховує бойовий досвід, досвід участі Збройних Сил України в операціях з підтримання миру та безпеки, результати досліджень під час заходів підготовки військ (сил).

Освітня складова програми реалізується у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського, відповідно до угоди (https://crsi.mil.gov.ua/ugoda_npuou.pdf), наукова складова – у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Цілі ОП відповідають Положенню про ЦНДІ ЗС України (<https://crsi.mil.gov.ua/pologennya.pdf>); Стратегії та перспективним напрямом розвитку науково-освітньої діяльності ЦНДІ ЗС України на період до 2025 року (https://crsi.mil.gov.ua/strategy_nauk_osvit_diyaln.pdf); Положенню про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologennya_osvitn_process.pdf); Положенню про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf); Положенню про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/vnutrish_system_quality_osvit.pdf).

Цілі ОП корелюються з місією Інституту у частині забезпечення підготовки ад'юнктів, докторантів і здобувачів з метою отримання вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) для ефективної реалізації Інститутом прикладних знань у війсьній сфері з питань здійснення наукової і науково-технічної діяльності щодо вирішення проблемних питань будівництва, розвитку, підготовки та застосування ЗС України, управління ними, їх логістичного забезпечення та підтримки.

ОП може бути оперативним адаптованою до можливих змін у стратегії, пріоритетах і перспективах розвитку Інституту.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів)

були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП: - здобувачі вищої освіти та випускники програми

інтереси здобувачів та випускників програми під час формулювання (уточнення, корегування) цілей та програмних результатів навчання ОНП враховані через проведення опитувань, як при проведенні зустрічей, так і через електронні платформи (https://crsi.mil.gov.ua/opytuvannya_postgraduate.pdf), як адресно так і анонімно. Безпосередньо до розроблення ОНП було залучено випускника ад'юнктури 2020 року доктора філософії Іщенка Олександра Миколайовича. Відповідно до результатів аналізу отриманої інформації професійні компетентності здобувачів доповнено загальною компетентністю ЗКО5 - здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

- роботодавці

інтереси роботодавців під час формулювання (уточнення, корегування) цілей та програмних результатів навчання ОНП враховані шляхом опрацювання та узагальнення їх рекомендацій, отриманих у рецензіях-відгуках (https://crsi.mil.gov.ua/rec_vidg_dvon.pdf, https://crsi.mil.gov.ua/rec_vidg_vnu.pdf, https://crsi.mil.gov.ua/rec_vidguk_timoshenko.pdf) та під час особистого спілкування гаранта ОНП з роботодавцями, зокрема і під час офіційного оприлюднення проекту ОНП на сайті ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/proekt_viyskove%20upravlinnya.pdf). У контексті отриманих рекомендацій до ОНП включений розділ з рекомендованими темами (напрямами) досліджень; переосмислено та переформатовано особливості освітньо-наукової програми відносно її унікальності та специфіки спеціальності "Військове управління" з урахуванням досвіду виконання завдань Збройними Силами та курсу України до євроатлантичної інтеграції; при визначенні орієнтації ОНП охарактеризовано її наукову орієнтацію та професійні акценти.

Крім того, за пропозиціями заступника начальника Генерального штабу ЗС України доктора військових наук старшого наукового співробітника Тимошенка Радіона Івановича скореговано спеціальні компетентності СКО1, СКО2 в частині, що стосується проведення досліджень на заходах підготовки Збройних Сил України та під час виконання ними завдань.

За пропозиціями заступника начальника Інституту з наукової роботи кандидата військових наук старшого дослідника Зварича Анатолія Олександровича була введена науково-організаційна практика.

- академічна спільнота

інтереси академічної спільноти під час формулювання (уточнення, корегування) цілей та програмних результатів навчання ОНП враховані шляхом опрацювання та узагальнення їх рекомендацій, отриманих під час надання своїх зауважень та пропозицій гаранта ОНП, за результатами офіційного оприлюднення проекту ОНП на сайті ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/proekt_viyskove%20upravlinnya.pdf). Результатом впровадження рекомендацій та зауважень академічної спільноти стало корегування Положення про порядок та умови вибору вибіркових дисциплін здобувачами вищої освіти в Центральному науково - дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_umov_vibir_discipl.pdf) стосовно особливостей порядку вибору освітніх компонентів для здобувачів вищої освіти за ОНП, розробка Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf).

- інші стейкхолдери

інтереси інших стейкхолдерів враховані безпосередньо у рамках підписаних угод про співпрацю із іншими науковими установами та закладами вищої освіти (<https://crsi.mil.gov.ua/contracts.html>)

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі ОП та програмні результати навчання відповідають тенденціям розвитку спеціальності зокрема щодо розвитку вміння виявляти та знаходити шляхи розв'язання проблемних питань будівництва, розвитку, підготовки та застосування ЗС України, управління ними, їх логістичного забезпечення та підтримки.

В Інституті постійно проводиться аналіз тенденції розвитку військового управління відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf). також це відбувається під час проведення щорічних науково-практичних конференцій за темою "Актуальні проблеми застосування Збройних Сил України, управління ними, їх оперативного та матеріально-технічного забезпечення" (<https://crsi.mil.gov.ua/conference2021.pdf>), а також постійно-діючого науково-практичного семінару за темою "Актуальні проблеми будівництва Збройних Сил, їх застосування та всебічного забезпечення" (проводиться двічі на рік). наукових конференцій, та семінарів та проведення досліджень.

З огляду на воєнно-політичну обстановку в Україні, виконання заходів реформування ЗС України, потреба у висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівцях, здатних проводити самостійні наукові дослідження та науково-організаційну діяльність зі спеціальності військового управління постійно зростає.

На урахування зазначених тенденцій спрямовані цілі ОНП та результати навчання РНО6, РНО8 та РНО9.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП було враховано галузевий контекст, в основі якого визначено актуальні напрями розвитку військового управління, зокрема щодо вирішення проблемних питань

будівництва, розвитку, підготовки та застосування ЗС України, управління ними, їх логістичного забезпечення та підтримки.

Ад'юнкти беруть участь у дослідженнях за актуальними напрямками розвитку галузі воєнних наук, національної (воєної) безпеки, безпеки державного кордону під час проведення заходів підготовки ЗС України, що відображено у дисертаційних роботах. Це сприяє більш повному опануванню компетентностей, що дозволять здійснювати самостійні наукові дослідження та науково-організаційну діяльність в зазначеній галузі.

Регіональний контекст не відіграє вагому роль для функціонування цієї ОНП, оскільки функції ЗС України не залежать від регіональних особливостей.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Аналогічні іноземні програми у відкритому доступі відсутні, тому врахувати безпосередньо їх досвід неможливо.

Під час уточнення ОНП було налагоджено тісний зв'язок із ВВНЗ, які здійснюють підготовку за такою або спорідненими спеціальностями, зокрема Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського, Національним університетом Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Національною академією Державної прикордонної служби імені Богдана Хмельницького, Державним університетом телекомунікацій

(<https://crsi.mil.gov.ua/contracts.html>). Завдяки такій співпраці вдалося скорегувати програмні результати, зокрема: РНО1 – враховано питання управління інших військових формувань, РН4 – враховано розроблення математичних і комп'ютерних моделей, РНО5 – враховані загальні принципи та методи як воєнних наук, так і національної безпеки та безпеки державного кордону, РНО7 – зазначено про реалізацію наукових та/або інноваційних проєктів в тому числі із урахуванням розвитку військового управління інших військових формувань і правоохоронних органів.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

На момент складання звіту самоаналізу Стандарт вищої освіти ще не затверджено. Однак, спираючись на проєкт зазначеного Стандарту, було враховано програмні результати зазначені в цьому проєкті.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Зважаючи на те, що на момент складання звіту відповідний Стандарт не був затверджений, в ОП враховані вимоги його проєкту. Програмні результати в повній мірі відповідають вимогам 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

Відповідно 8 рівню Національної рамки кваліфікацій :

Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності досягаються у РНО1 та РНО8;

спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики досягаються у РНО4 та РНО5;

започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності досягаються у РНО3 та РНО7;

критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей досягаються у РНО3, РНО7 та РНО8;

вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому досягається в РНО2;

використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях досягається в РНО2;

демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності досягаються у РНО3, РНО4, РНО6 та РНО7;

здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення досягається у РНО4 та РНО6.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

240

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

40

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Об'єктами вивчення за ОНП є передові концептуальні та методологічні знання науково-дослідного та професійного характеру у сфері військового управління, що в повній мірі відображено у навчальних дисциплінах:

"Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України", метою якої є надати глибоке розуміння загальних принципів та методів воєнних наук з питань керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України, а також методології наукових досліджень;

"Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони", метою якої є надати знання передових концептуальних та методологічних засад в сфері військового управління за видами збройних сил та загальних принципів та методів воєнних наук.

Під час викладання навчальних дисциплін "Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України", "Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони", "Організація управління та застосування угруповань військ (сил) збройних сил у воєнних конфліктах: історичний досвід", відбувається вивчення та засвоєння основних законів, закономірностей, категорій, понять, концепцій, принципів, методів, моделей, інформаційних технологій, які використовуються для забезпечення функціонування та розвитку військового управління сектору безпеки і оборони України, що в повній мірі відповідає теоретичному змісту предметної області за спеціальністю.

Основними методами, методиками та технологіями наукового пізнання під час вивчення навчальних дисциплін як блоку обов'язкових компонентів так і вибіркового є аналіз, синтез, системний аналіз. До того ж при викладанні навчальних дисциплін "Методи воєнно-прикладних досліджень та моделювання, прикладні пакети (програми)" та "Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності" застосовуються математичні методи, моделювання та інформаційні технології наукових досліджень у сфері військового управління. Означене свідчить про те, що зміст ОНП в повній мірі відповідає методам, методикам та технологіям наукового пізнання зазначеним в ОНП.

Під час викладання дисциплін блоків "Здобуття глибинних знань із військового управління за видами збройних сил" та "Набуття універсальних навичок дослідника" застосовуються пакети прикладних програм для проведення розрахунків, засоби імітаційного моделювання (JCATS), системи підтримки та прийняття управлінських рішень (Пасіка). Означене свідчить про відповідність освітніх компонентів інструментам та обладнанню, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

В Інституті наявні процедури, що дозволяють формування індивідуальної освітньої траєкторії, які визначені у Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf).

Формування індивідуальної освітньої траєкторії в Інституті відбувається наступним чином: після вступу здобувач складає індивідуальний навчальний план, індивідуальний план наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником, обговорюються на засіданні профільної секції Наукової ради (НР) Інституту, погоджуються з начальником НОВ, розглядається НР Інституту та затверджується заступником начальника Інституту з наукової роботи.

Ад'юнкт має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням зі своїм науковим керівником та головою профільної секції НР Інституту. В освітній складовій ОНП здобувач може сформувати індивідуальну освітню траєкторію через: вільний вибір вибіркового дисциплін, можливість участі у програмах академічної мобільності.

Ад'юнкт може вільно обирати способи апробації результатів своїх досліджень.

При виникненні проблем із реалізацією індивідуальної освітньої траєкторії обумовлених зміною пріоритетів у науковому дослідженні, ад'юнкт має можливість змінювати (з урахуванням думки наукового керівника) частину компонентів індивідуального навчального плану і складові наукової роботи, не порушуючи відповідність ОНП. Тема дослідження може уточнюватися, а науковий керівник – змінюватися.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

У здобувачів є можливість вибору навчальних дисциплін як з цієї ОНП, так і з інших рівнів вищої освіти та ОНП. Процедура вибору наступна: для першого курсу – протягом двох тижнів з початку підготовки із здобувачами проводяться орієнтаційні заняття, де пояснюються процедура та порядок вибору навчальних дисциплін. Надалі здобувачі ознайомлюються із Силабусами, навчально-методичними матеріалами дисциплін за вибором, узгоджують із темами дисертаційних досліджень, консультуються із науковими керівниками та вносять їх до індивідуального навчального плану, який погоджується та затверджується відповідно до процедури. Для здобувачів старших курсів вибір дисциплін відбувається у підготовчий період, погодження індивідуального навчального плану відбувається не пізніше ніж за два тижні до початку занять. Для забезпечення доступності та зрозумілості процедури вибору навчальних дисциплін в Інституті розроблені наступні документи: Положення про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf); Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf).

Для вибору здобувача надаються дисципліни з блоків: Здобуття глибинних знань із військового управління за видами збройних сил - 2 навчальні дисципліни по 3 кредити ЄКТС; Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями та набуття універсальних навичок дослідника – 5 навчальних дисциплін по 3

кредита ЄКТС. Загалом означений вибір із можливістю вибору навчальних дисциплін із інших ОНП дозволяє задовольнити широке коло досліджень здобувачів та сформувати фахівця із збалансованими компетентностями Інформування здобувачів вищої освіти про дисципліни, що пропонуються їм на вибір відбувається на орієнтаційних заняттях після вступу в ад'юнктуру, під час ознайомчих зустрічей з науково-педагогічними працівниками кафедр (центрів) Університету, під час консультативної роботи з науковими керівниками. Інформація про процедуру вибору, ОНП, навчальний план, силабуси навчальних дисциплін та навчально-методичні матеріали розміщені на сайті Інституту та Університету. Проблема повноцінного доведення інформації до здобувачів є неможливість викладення у відкритий доступ інформації із обмеженим доступом.

На даний момент відпрацьовується процедура проведення орієнтаційних лекцій із здобувачами з метою більш повного інформування щодо мети, завдань, основних блоків компетентностей та програмних результатів таких дисциплін. Реалістичний термін введення такої процедури з 01.09.2021 року.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

ОНП та навчальним планом практичну підготовку здобувачів передбачається здійснювати таким чином: в межах навчальних дисциплін проводяться практичні заняття, під час яких у здобувачів виробляються уміння та навички, необхідні у подальшій професійній діяльності. Обсяг таких занять складає близько 30% часу, відведеного на заняття під керівництвом викладача;

передбачається проходженням здобувачами науково-дослідної або науково-організаційної практики (за вибором здобувача), під час якої здобувачі отримують досвід у проведенні наукових досліджень та організації наукової діяльності;

здобувачі залучаються до практичного проведення досліджень на заходах підготовки ЗС України.

Зазначене дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Корегування елементів практичної підготовки відбувається у тісній взаємодії із роботодавцями, зокрема через отримання відгуків-рецензій, рекомендацій, включення до робочих груп з корегування ОНП.

Відповідно до результатів опитування рівень задоволеності ад'юнктів та випускників компетентностями, здобутими та/або розвиненими під час практичної підготовки за ОНП є достатньо високим.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Для забезпечення набуття соціальних навичок (soft skills) в ОНП "Військове управління" акцент робиться на навичках презентації, креативності, володінні іноземною мовою, розвитку лідерських та організаторських якостей. Креативність здобувача забезпечується освітніми компонентами: "Філософія і методологія науки", "Філософія війни та миру", "Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності" і науково складовою ОНП. Навички готувати презентацію та володіння іноземною мовою розвиваються при опануванні навчальної дисципліни "Іноземна мова в науковій діяльності", "Педагогічна риторика та культура спілкування". Розвиток лідерських навичок та дисциплінованість забезпечує науково-дослідна та науково-організаційна практик, навчальні дисципліни "Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України" та "Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони".

Для розвитку soft skills поза навчанням існує багато можливостей. На базі Інституту функціонують Збори слухачів, ад'юнктів, докторантів. Також представники ад'юнктів включаються до складу Наукової ради інституту та її секцій, де розвиваються навички презентації, креативності, лідерські та організаторські якості.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт на даний момент відсутній. Однак представниками групи забезпечення спільно з Національним університетом оборони України проводиться робота щодо формування його проекту відповідно до вимог Постанови КМ України №373 від 31.05.17 "Про затвердження Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів" та наказу Мінсоцполітики України № 74 від 22.01.2018 "Про затвердження Методики розроблення професійних стандартів".

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Вимоги до організації навчального процесу наведені в Положенні про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf) та інших нормативних актах (https://crsi.mil.gov.ua/documents_education.html). Аналіз розподілу навчального навантаження за ОНП «Військове управління» у розрізі видів навчальної роботи є таким: на навчальні заняття спрямовано 476 год. (40%), з них: 286 год. – 1 рік навчання, 190 год. – 2 рік навчання, на самостійну роботу спрямовано 724 год. (60%), з них: 429 год – 1 рік навчання та 295 год. – 2 рік навчання. Максимальний обсяг самостійної роботи може становити 75 %. Для забезпечення визначеного вище розподілу годин необхідне утворення груп щонайменше з трьох здобувачів Кредитний обсяг дисциплін і розподіл навантаження в його межах визначався за колегіальною експертною оцінкою розробників курсу та групи забезпечення спеціальності і перевірявся при погодженні робочих програм навчальних дисциплін Вченою радою НУОУ, Науковою радою Інституту і зовнішніми рецензентами ОНП. Здобувачі були залучені до цього процесу через своїх представників у науковій раді, у робочій групі із корегуванням ОНП. Для з'ясування, яким є реальний обсяг навантаження, використовується опитування здобувачів. Інформація з опитування аналізується робочою групою із корегування під час внесення змін до ОНП.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів здійснюється за дуальною формою освіти. При цьому освітня складова забезпечується НУОУ (відповідно до “Угоди про наукове і науково-технічне співробітництво між Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського та Центральним науково-дослідним інститутом Збройних Сил України” (https://crsi.mil.gov.ua/ugoda_nuou.pdf), а наукова складова – Центральним науково-дослідним інститутом Збройних Сил України. Структура навчального плану (https://crsi.mil.gov.ua/plan_253_2021.pdf) містить освітню складову (40 кредитів, 1200 годин) та наукову складову (200 кредитів, 6000 годин).

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

https://crsi.mil.gov.ua/pravula_pruyomy_2021.pdf

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Вступні випробування на здобуття ступеня доктора філософії проводяться відповідно до Програми вступних випробувань на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії у ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/programa_vstup_2021.pdf). Вони включають окрім іспитів з філософії та іноземної мови, іспит зі спеціальності, де безпосередньо враховані особливості ОНП, зокрема щодо підготовки фахівця з військового управління.

Конкурсний бал вступника на здобуття ступеня доктора філософії враховує результати вступних іспитів із спеціальності, з іноземної мови, з філософії (за шкалою від 0 до 100 балів), а також додаткові бали за наукові та службові досягнення з урахуванням середнього балу (за чотирибальною шкалою) додатка до диплома про освіту, на основі якого здійснюється вступ. Означене обумовлене врахуванням особливості ОНП щодо підготовки на базі вищої військової освіти та досвіду служби.

До того ж, офіцери, які вступають до ад'юнктури, повинні мати другий (магістерський) рівень освіти, отриманий у вищих військових навчальних закладах, що враховує особливість ОНП щодо підготовки саме військових фахівців. Програма вступних випробувань кандидатів для здобуття наукового ступеня доктора філософії у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України переглядається щорічно та до початку вступної кампанії викладається на сайт Інституту.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Означене питання регулюється Правилами прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pravula_pruyomy_2021.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf); Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf).

За бажанням здобувачів, які підтвердили свій рівень знань, зокрема іноземної мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, означені результати можуть бути зараховані як програмні результати в частині, які забезпечуються навчальною дисципліною "Іноземна мова в науковій діяльності".

Під час виконання наукових проєктів за програмою академічної мобільності у вітчизняних ЗВО можливе (у разі прийняття наукового проєкту) зарахування 30 годин (1 кредит ЄКТС) до науково-дослідної (науково-організаційної) практики.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

Практики застосування вказаних правил не було.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Означене питання регулюється Правилами прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pravula_pruyomy_2021.pdf), Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf), Положенням про організацію

освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>).

Доступність здобувачів до визнання результатів навчання обумовлюється наступною процедурою: здобувач може подати рапорт про зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Після чого створена комісія (рішенням начальника (директора) Інституту) через засоби діагностики, які визначені в межах освітньої компоненти, проводить оцінювання досягнення результату навчання (частини результату в межах освітньої компоненти). За результатом оцінювання подаються відомості, які компетентності засвоєні та, які програмні результати досягнуті. Означена відомість аналізується групою забезпечення спеціальності та визначається який обсяг кредитів в якій освітній компоненті зарахувати. Після чого приймається рішення про зарахування.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Практики застосування вказаних правил не було.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Форми й методи навчання добиралися відповідно до: Національної рамки кваліфікацій, яка передбачає, що на третьому освітньо-науковому рівні освіти здобувачі мають примножувати знання, Положеннями про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf) та у Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>). Для забезпечення мети і програмних результатів навчання послідовно реалізується концепція навчання через дослідження, чому сприяє:

1. Залучення до викладання викладачів, які є активними і ефективними науковими керівниками ад'юнктів;
2. Загальний стиль навчання – творчо-орієнтований, спрямований на розвиток навичок генерування нових ідей та самостійного отримання глибинних знань.
3. Побудова обов'язкових компонентів ОНП таким чином, щоб забезпечувати програмні результати навчання, пов'язані з отриманням необхідних знань.
4. Побудова вибіркового компонентів ОНП таким чином, щоб забезпечувати програмні результати навчання, пов'язані з розвитком умінь, що, відповідно, втілюють набуті знання.
5. Проходження науково-дослідної або науково-організаційної практики, в ході якої відбувається самостійна діяльність як наукового працівника.

Форми та методи навчання відображені у робочих програмах навчальних дисциплін (Таблиця 1 Додатку). У Таблиці 3 Додатку наведено інформацію щодо відповідності програмних результатів навчання окремим освітнім компонентам, методам навчання і формам оцінювання.

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Форми і методи навчання обираються викладачами з обов'язковим винесенням на обговорення робочих програм навчальних дисциплін із залученням здобувачів, як правило, старших курсів. Також при виборі форм та методів враховується специфіка і проблематика індивідуальних наукових досліджень здобувачів, звертається увага на конкретні наукові проблеми, що доводиться вирішувати здобувачам у своїх дослідженнях. Цей процес контролюється на засіданнях кафедр (центрів), Вченої ради Університету та Наукової ради Інституту із залученням здобувачів. Про результати спільної праці викладачів і здобувачів (попередників тих, хто навчається за даною ОНП) свідчать показники ефективності підготовки ад'юнктів. Так, за перший випуск за ОНП у 2020 році, успішність складала 100%.

Крім того, з метою урахування думки здобувачів стосовно структури ОНП і якості викладання здійснюється опитування ад'юнктів, до складу робочої групи з перегляду ОНП включений випускник ад'юнктури 2020 року. Проведене в 2020 році опитування показало, що ад'юнкти позитивно оцінюють як ОНП у цілому, так і форми і методи викладання.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Принципи, що забезпечують академічну свободу, задекларовані у Положенні про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf), Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf)

До таких принципів належать рівний доступ для здобуття вищої освіти на конкурсних засадах кожного здобувача; нерозривність процесів навчання, виховання та проведення наукових досліджень; сумісність освітніх програм з міжнародними класифікаціями та стандартами вищої освіти; створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

У методах навчання і викладання за ОНП втілені принципи свободи слова і творчості. Здобувачі мають можливості вибору теми індивідуального дисертаційного дослідження, індивідуального плану виконання ОНП, формування індивідуальної освітньої траєкторії, форм представлення здобутих ними результатів, способів їх апробації, наукових видань для публікації отриманих результатів. Під час навчальних занять здобувач має право вільно висловлювати свою думку, обирати тему реферату, доповіді тощо. Крім того, реалізації принципів академічної свободи сприяє участь здобувачів у роботі Наукової ради Інституту та її секцій, у Зборах ад'юнктів і докторантів.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів та інші матеріали надаються здобувачеві шляхом розміщення у відкритому доступі на веб-сайті Інституту документу, що містить опис ОНП, і силабусів для кожного з освітніх компонентів з дотриманням вимог законодавства щодо збереження державної таємниці. Крім того, з цією інформацією здобувач ознайомлюється на початку навчання за ОНП, під час заповнення і підписання індивідуального плану роботи ад'юнкта за освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії. Додатково, інформація щодо окремих освітніх компонентів надається на першому занятті та висвітлюється на платформі дистанційного навчання MOODLE. Для доступу до інформаційних джерел в системі віртуального навчального середовища MOODLE кожен здобувач на початку навчання отримує персональний логін і пароль в навчально-методичному відділі організації підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів НУОУ. Інформування за допомогою платформи дистанційного навчання є ефективним методом поширення інформації.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП "Військове управління" здійснюється шляхом реалізації методу навчання через дослідження. При цьому саме наукові дослідження, що виконуються здобувачем самостійно, становлять головну частину процесу підготовки за ОНП. Здобувачі зобов'язані брати участь у наукових конференціях та семінарах, які регулярно проводяться у Інституті, інших наукових установах та вищих навчальних закладах. Зокрема в Інституті щорічно проводиться науково-практична конференція під назвою "Актуальні проблеми застосування Збройних Сил України, управління ними, їх оперативного та матеріально-технічного забезпечення", а також двічі на рік проводиться постійно-діючий науково-практичний семінар під назвою "Актуальні проблеми будівництва Збройних Сил, їх застосування та всебічного забезпечення", на яких ад'юнкти здійснюють апробації результатів своїх досліджень.

Всього з 2016 по 2020 роки ад'юнктами підготовлено 58 виступів на наукових конференціях та семінарах. Усі ад'юнкти беруть участь у виконанні науково-дослідних робіт. Зокрема у 2016-2020 роках виконано 7 науково-дослідних робіт за напрямом ОНП, у яких здобувачі були співвиконавцями. Причому 100% ад'юнктів є співвиконавцями хоча б однієї науково-дослідної роботи.

Окрім того ад'юнкти залучаються до проведення досліджень під час заходів підготовки військ (сил), пов'язаних з темою дисертаційної роботи.

Під час проходження освітніх компонентів, навчальні питання розглядаються через призму тем наукових досліджень ад'юнктів. Тобто викладення матеріалу відбувається на прикладах із тематики досліджень ад'юнктів.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

В ОНП створена дієва система перегляду та оцінювання змісту освітніх компонентів. Означена система включає аналіз та узагальнення наукових досягнень і сучасних практик у військовому управлінні як кожним викладачем у межах своєї дисципліни, так і колективно на конференціях, семінарах, вебінарах відносно спеціальності та галузі у цілому.

Відповідно до останньої редакції ОНП, освітні компоненти переглянуті у 2021 році. Зокрема це стосується навчальної дисципліни "Концептуальні проблеми розвитку військового управління у сучасному воєнному мистецтві" була переформатована у "Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України", а "Теорія, інструменти та процедури, що застосовуються органами військового управління під час підготовки і ведення операцій (бойових дій)" переформатована у "Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони", де було враховано зміну методологічного підходу до керівництва сектором безпеки та оборони зокрема щодо урахування умов гібридної війни проти України. До того ж були створені нові навчальні дисципліни у рамках освітніх компонентів, зокрема ОК4, ОК5, ВБ1, ВБ2, ВБ3, ВБ4. Процедура визначення, які сучасні практики та наукові досягнення слід використовувати у навчанні, включає ініціацію. Надалі, колективне обговорення на засіданнях кафедр НУОУ, засіданні групи забезпечення, прийняття рішення начальником кафедри, за якою закріплена навчальна дисципліна, про корегування освітньої компоненти. За практикою останнього корегування освітніх компонентів глобальне корегування (яке включало переформатування усіх тем деяких навчальних дисциплін та створення нових навчальних дисциплін) оновлення контенту займає близько 4 місяців. Вибіркове коректування (зміна змістовного наповнення теми, доповнення теми навчальним питанням) займає близько 1 місяця.

Перешкодою щодо оновлення змістовного наповнення освітніх компонентів є швидка втрата актуальності певної частини інформації. Це обумовлено стрімким розвитком теорії військового управління викликаним досвідом бойових дій на Сході України.

Як правило, ініціатором оновлення змістовного наповнення освітніх компонентів виступають члени групи забезпечення. Однак є випадки коли ініціаторами виступали здобувачі. Зокрема за їх ініціативою розроблено

навчальні дисципліни: "Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація" та "Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами"

За час існування ОНП з 2016 року зміст дисциплін переглядається не рідше одного разу на рік, глобальний перегляд з внесенням змін у навчальний план відбувся у 2019 та у 2021 роках.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Відповідно до Стратегії інтернаціоналізації ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/strategy_international.pdf) метою інтернаціоналізації Інституту є сприяння підвищенню ефективності його діяльності шляхом залучення інструментів міжнародного співробітництва, зокрема розширення двосторонньої і багатосторонньої співпраці та контактів з іншими науковими установами країн-членів та партнерів Північноатлантичного альянсу, проведення спільних наукових досліджень в рамках міжнародних програм, участі у міжнародних конференціях симпозиумах, семінарах, брифінгах, виступах, багатонаціональних навчаннях, виставках озброєнь, адаптації наукової, науково-технічної та науково-організаційної діяльності до стандартів НАТО.

Інтернаціоналізація діяльності Інституту у процесі навчання, викладання та проведення наукових досліджень у межах ОНП відбувається переважно через опублікування результатів наукових досліджень ад'юнктів у зарубіжних періодичних виданнях (у тому числі тих, що входять до наукометричних баз Scopus і Web of science), участь ад'юнктів у міжнародних наукових конференціях. Для цього налагоджені зв'язки з Інститутом безпеки і міжнародного розвитку (м. Варшава, Польща). До складу редколегії наукового журналу "SDirect24", який видається зазначеним інститутом, входить співробітник ЦНДІ ЗС України доктор технічних наук професор Богданович Володимир Юрійович.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Під час реалізації ОНП передбачено низку контрольних заходів, метою яких є перевірка досягнення програмних результатів навчання.

Поточний контроль у вигляді опитування, виконання індивідуальних завдань з підготовки частин дисертаційного дослідження, дискусії на обрану тему під час навчальних занять дає змогу виявити вміння здобувача аналізувати сучасні передові концептуальні та методологічні знання в галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону та на межі предметних галузей знань, розуміти сутність отримуваної інформації, проводити критичну оцінку її кількості й змісту, вміння спілкуватися в діалоговому режимі.

Поточний контроль у вигляді письмової контрольної роботи виявляє рівень засвоєння теоретичного матеріалу, володіння математичним апаратом, презентованим в рамках конкретної дисципліни, вміння застосовувати цей апарат при розв'язанні модульних задач.

Перевірка рефератів (есе), написання яких передбачено робочими програмами, виявляє вміння здійснювати моніторинг та аналіз наукових джерел інформації, встановлювати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами, рівень обізнаності з працями провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, діяльністю наукових шкіл, фундаментальними результатами у конкретній предметній галузі військового управління.

Перевірка індивідуальних завдань для самостійної позааудиторної роботи дає змогу оцінити вміння здобувача аналізувати, оцінювати і вибирати сучасні інструментальні та обчислювальні засоби, технології, алгоритмічні і програмні рішення для розв'язання значущих задач у сфері військового управління, знання та вміння застосовувати в конкретній ситуації відповідні концепції та методи, здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися, нести відповідальність за прийняття самостійних експертних рішень.

Презентація у вигляді доповіді на задану тему або за результатами дисертаційного дослідження, дотичного до дисципліни ОНП, дає змогу перевірити вміння здійснювати критичний аналіз, оцінювати і синтезувати нові та складні ідеї, формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати й пояснювати його актуальність, мету і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно політичного життя, вміння спілкуватися в діалоговому режимі з широкою аудиторією в предметній галузі, здатність професійно презентувати результати власноруч проведеного аналізу. З метою комплексної перевірки програмних результатів навчання здійснюється підсумковий контроль у вигляді екзаменів, диференційованих залків.

З метою встановлення динаміки розвитку знань і умінь здобувача та виконання плану роботи над дисертацією проводиться щорічна атестація ад'юнктів на засіданнях Наукової ради Інституту та її профільної секції, при цьому ад'юнкт доповідає результати виконання індивідуального плану підготовки та дисертаційного дослідження.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Форми контрольних заходів та критеріїв оцінювання знань та умінь здобувачів вказано у Положеннях про організацію освітнього процесу в ЦНДІ ЗС України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvtn_process.pdf) та у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), ОНП та більш розгорнуто для кожного результату навчання їх описано в робочих програмах навчальних дисциплін (силабусах). На навчальних заняттях кожен викладач доводить до відома здобувачів всю необхідну інформацію з навчальної дисципліни, включаючи роз'яснення форм контрольних заходів, процедури їх проведення та критеріїв оцінювання, а також інформує їх про наявність робочої

навчальної програми та методичного забезпечення. Усі робочі програми навчальних дисциплін (силабуси) за ОНП, окрім тих, які мають конфіденційну інформацію, є у вільному доступі на сайтах Інституту та Університету.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться викладачами перед початком та впродовж навчання, а також міститься у робочих навчальних програмах дисциплін та силабусах, які оприлюднені на сайтах Інституту та НУОУ.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

На момент складання звіту самооцінювання Стандарт вищої освіти відсутній. Водночас форми атестації здобувачів відповідають Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) (Постанова Кабінету міністрів № 261 від 23 березня 2016 року.) та внутрішнім документам (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvithn_process.pdf; https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf);).

На ОНП використовуються дві форми атестації: проміжна та підсумкова. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального навчального плану ад'юнкта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. Проміжна атестація включає три модулі: теоретичний, науково-дослідний, практичний.

Атестація за теоретичним модулем передбачає складання іспитів відповідно до навчального плану. Науково-дослідний модуль передбачає проведення поточної атестації ад'юнктів один раз на рік та звітування на засіданні Наукової ради Інституту та її профільної секції двічі на рік. Практичний модуль передбачає проведення або науково-дослідної або науково-організаційної практики на третьому році навчання.

Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками: оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки; встановлення відповідності рівня підготовки щодо науково-дослідної (науково-організаційної) діяльності вимогам, що висуваються до доктора філософії (прилюдний захист результатів дисертації).

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України регулюється наступними документами: Положенням про організацію освітнього процесу в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvithn_process.pdf); Положенням про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf); Методичними рекомендаціями щодо організації і проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/metod_rekomend_expert.pdf)

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Заходи щодо забезпечення об'єктивності та неупередженості екзаменаторів, а також процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів викладено у п. 5.29 "Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського"

(<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>).

Випадків застосування процедур запобігання та врегулювання конфлікту інтересів не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок повторного проходження контрольних заходів визначається у п. 5.29 "Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського" (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>).

Процедура наступна: здобувачу вищої освіти, що одержав під час семестрового контролю не більше двох незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати заборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання іспитів допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз - викладачу, другий - комісії, яка створюється.

Приклади застосування відповідних правил за ОНП відсутні.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів визначається у п. 5.29 "Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського"

(<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>).

Зокрема у разі незгоди з оцінкою за кваліфікаційний іспит (роботу, проєкт) здобувач вищої освіти має право не пізніше 12 години наступного робочого дня, що слідує за днем оголошення результату іспиту, подати апеляцію на ім'я голови екзаменаційної комісії. Порядок оскарження та розгляду апеляційної скарги визначається його рішенням.

Приклади застосування відповідних правил за ОНП відсутні.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Положення про організацію освітнього процесу в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf); Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf); Методичні рекомендації щодо організації і проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/metod_rekomend_expert.pdf); Положення про академічну доброчесність в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_academic_dobro.pdf); Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_system_viyavl_academic_plagiat.pdf)

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Перевірка робіт на академічний плагіат здійснюється за допомогою комп'ютерних програм Etxt Антиплагіат, Advego Plagiat, Shingles Expert та інших, які є у вільному доступі в мережі Інтернет.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

У популяризації академічної доброчесності Інститут спирається на Положення про академічну доброчесність в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_academic_dobro.pdf) та Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_system_viyavl_academic_plagiat.pdf).

При цьому використовується комплекс профілактичних заходів для запобігання недотримання норм та правил академічної доброчесності: ознайомлення здобувачів із цими положеннями; інформування про необхідність дотримання правил академічної доброчесності; проведення семінарів з питань інформаційної діяльності, правильності написання наукових робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань, індивідуальна робота наукових керівників.

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності відбувається відповідно до Положення про академічну доброчесність в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_academic_dobro.pdf) та складається з таких етапів: інформування особи про підстави проведення перевірки про порушення академічної доброчесності; безпосереднє проведення перевірки; підготовка акту про результати перевірки з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-наукової програми; відрахування з ад'юнктури; відмова у присудженні відповідного наукового ступеня.

Додатково можуть застосовуватися: усне зауваження від керівника або уповноваженого представника керівництва; попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності; повторне виконання завдання; зниження оцінки за виконання завдання; позбавлення права голосу в колегіальних органах управління.

Випадків порушення академічної доброчесності в Інституті не зафіксовано.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Освітню складову ОНП забезпечує науково-педагогічний склад НУОУ.

Необхідний рівень професіоналізму викладачів забезпечується відповідно до процедури відбору та кваліфікаційних вимог до викладачів, які визначено у Інструкції про порядок заміщення на конкурсній основі вакантних посад (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1461-16#Text>) та у розділі 8 Статуту НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/files/statut-nuou-2019.pdf>).

Заходи для залучення кращих викладачів на ОНП включають: поширення інформації про конкурси на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників на різних інформаційних ресурсах; проведення конкурсу на заміщення вакантних посад; визначення рівня професіоналізму відповідно до "Положення про рейтингове

оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників НУОУ” (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>), заохочення за зростання показників професіоналізму відповідно до “Положення про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень” (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>) та проведення курсів підвищення кваліфікації відповідно до “Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НУОУ” (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-pidvishennia-kvalifikacii-npp-v2.pdf>).
Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці залучені на етапах формування (корегування) ОНП, рецензування ОНП, проведення занять. Відгуки-рецензії на ОНП надали: директор Департаменту військової освіти та науки МО України Володимир Мірненко; заступник начальника ГШ ЗС України Радіон Тимошенко; начальник Воєнно-наукового управління ГШ ЗС України Володимир Коваль. Ключовими роботодавцями є наукові установи та заклади вищої освіти МО України та ГШ ЗС України. Приклади залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу: відбулися вебінари із ад'юнктами під керівництвом заступника начальника НУОУ з наукової роботи - 18 та 24.09.2020, заступника начальника Інституту з наукової роботи - 16.12.2020; 23.12.2020 провели заняття: представник Воєнно-наукового управління ГШ ЗС України за темою “Організація наукової та науково-технічної діяльності в системі МО України”; представник ЦНДІ ЗС України за темою “Основи організації наукового супроводження у ЗС України”; 25.01.2021 представник ЦНДІ озброєння і військової техніки ЗС України провів заняття за темою “Організація винахідницької та раціоналізаторської роботи у ЗС України”; 10.02.2021 представник Науково-дослідного центру гуманітарних проблем ЗС України провів заняття за темою “Етос воєнної науки” Також важливим способом залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу є безпосередня участь здобувачів в науково-практичних конференціях та спеціалізованих виставках, що дає можливість спілкуватися та обговорювати перспективи співпраці безпосередньо з роботодавцями.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Робота щодо залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, здійснюється на базі НУОУ, що забезпечує освітню складову ОНП. Деякі конкретні приклади: 28.09.2019 – керівництво МО України виступило із циклом лекцій. Зокрема, Перший заступник Міністра оборони України Іван Руснак ознайомив зі стратегічною оцінкою розвитку Збройних Сил України у період з 2014 по 2019 рік. Про актуальні аспекти особливого партнерства України з НАТО та ЄС доповів заступник Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Анатолій Петренко. Керівник Проекту розвитку системи військової освіти та підготовки військових фахівців полковник Вадим Артамощенко презентував основні засади Проекту та окреслив напрямки розвитку системи військової освіти у ЗС України. 01.11.2019 – начальник Королівського військового коледжу Канади бригадний генерал Браян Мак Персон у супроводі аташе з питань оборони при Посольстві Канади в Україні полковника Роберта Фостера провели зустріч із здобувачами з питань впливу Росії на безпекову ситуацію в Україні. 18.09.2020 – Президент адвокатського об'єднання юридична компанія “Капітал”, Голова громадського об'єднання “Громадський люстраційний комітет”, директор Департаменту з питань люстрації Міністерства юстиції України (2014–2016 рр.), член дисциплінарної комісії НАБУ (2018–2020 рр.) Тетяна Козаченко провела заняття за темою “Інтелектуальний компонент у структурі стратегічного лідерства”.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Професійний розвиток викладачів ОНП здійснюється на базі НУОУ імені Івана Черняхівського, що забезпечує освітню складову цієї програми.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Розвиток викладацької майстерності здійснюється на базі НУОУ імені Івана Черняхівського, що забезпечує освітню складову цієї програми.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Відповідно до “Угоди про наукове і науково-технічне співробітництво між Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського та Центральним науково-дослідним інститутом Збройних Сил України” для реалізації ОНП використовується аудиторний фонд НУОУ (лекційні приміщення, комп’ютерні класи), бібліотека (в тому числі електронна) з читальним залом, науковий центр дистанційного навчання, центр імітаційного моделювання, спортивні майданчики, стадіон, басейн Міністерства оборони України, медична частина та їдальня. Здійснюється виплата компенсації за піднайом житла.

Для реалізації наукової складової програми застосовується комплекс математичних моделей, що розроблений в Інституті.

У бібліотеці Інституту наявні автореферати усіх дисертаційних робіт, які проводилися в установах та закладах Міністерства оборони України та Збройних Сил України. Це дає можливість проведення глибокого аналізу підготовки дисертаційних робіт.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Освітнє середовище, створене в Інституті, є відкритим для виявлення і врахування потреб здобувачів вищої освіти. В Інституті функціонують органи самоврядування слухачів, ад’юнктів та докторантів, такі як Збори слухачів, ад’юнктів та докторантів. Ад’юнкти входять до Наукової ради інститутів та її секцій і мають рівне з іншими право голосу. Крім того, навчання на ОНП відрізняється ще й творчою співпрацею викладачів і здобувачів, особливо співпрацею наукового керівника і здобувача при виконанні наукової складової ОНП. Питання врахування потреб здобувачів при реалізації освітнього процесу обговорюються на засіданнях секцій Наукової ради інституту, групи забезпечення спеціальності та вивчаються шляхом опитування здобувачів.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров’я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров’я)?

Для дотримання безпеки освітнього середовища і навчального процесу в Інституті впроваджена система заходів з техніки безпеки, охорони праці, дотримання санітарних норм та протипожежної безпеки. Якісне та доступне для здобувачів харчування пропонується у їдальні НУОУ. Працює спортивний комплекс з плавальним басейном, ігровою та гімнастичними залами, тренажерною та залом важкої атлетики, стадіоном і спортивними майданчиками. В штаті Інституту є посада заступника начальника інституту з морально-психологічного забезпечення. В структуру Інституту входить медичний пункт, також здобувачі користуються послугами клініки НУОУ та Центрально військово-клінічного госпіталю – провідного медичного закладу Збройних Сил України. Ці підрозділи надають безкоштовну допомогу здобувачам і викладачам. Проводяться регулярні та різноманітні заходи щодо пропаганди та розвитку здорового способу життя, спортивні заходи, заходи присвячені державним та галузевим святам, творчі вечори. Здобувачам надається щорічна грошова допомога на оздоровлення.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітня підтримка здобувачів здійснюється викладачами кафедр (центрів) НУОУ, групою забезпечення спеціальності і науковими керівниками. Така підтримка полягає у проведенні консультацій, додаткових занять, курсів відповідно до потреб здобувачів. Також, організація тренінгів, вебінарів щодо розвитку соціальних навичок здобувачів.

Стосовно організаційної підтримки необхідно зауважити, що вона полягає у створенні навчальних груп, налагодженні каналів комунікації, організації освітнього процесу, вирішення службових питань. Таку підтримку переважно здійснює науково-організаційний відділ Інституту та науково-методичний центр організації наукової та науково-технічної діяльності Університету із залученням вказаних вище підрозділів та осіб.

Інформаційна підтримка здійснюється через сайт Інституту та Університету, через особисту комунікацію суб’єктів освітнього процесу, через платформу дистанційного навчання, через соціальні мережі та менеджери.

Консультативна підтримка здобувачів здійснюється науковими керівниками, членами групи забезпечення спеціальності та викладачами. Означена підтримка полягає у наданні консультацій як з науково-теоретичних та науково-методичних, так із організаційних питань.

Соціальна підтримка здобувачів відбувається шляхом забезпечення соціальних потреб здобувачів. До конкретних напрямків можна віднести виплати за піднайом житла, забезпечення дотримання усіх соціальних гарантій, надання можливості відвідування та надання допомоги близьким та рідним, які проживають за межами гарнізону. У разі необхідності ад’юнктам надається грошова допомога для вирішення соціально-побутових проблем.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Підготовка таких осіб на ОНП не передбачено законодавством України, однак при зміні вимог законодавства такі умови можуть бути створені за короткий термін у залежності від потреб здобувача.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов’язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу?

Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Положення про політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_politic_conflict.pdf) та наказ директора Інституту “Про питання запобігання корупції у ЦНДІ ЗС України” (https://crsi.mil.gov.ua/nakaz_zarobig_korup_crsi.pdf) розроблено на підставі законів України “Про запобігання корупції”, “Про вищу освіту”, Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджених рішенням Національним агентством з питань запобігання корупції від 29.09.2017 № 839, “Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні”, “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, а також норми конвенцій Міжнародної організації праці, ратифікованих Україною: Конвенції № 111 про дискримінацію в галузі праці та занять, Конвенції № 156 про рівне ставлення та рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов’язками, Конвенції № 100 про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності, Конвенції № 3 про зайнятість жінок до та після пологів, Конвенції № 103 про охорону материнства, і визначає шляхи врегулювання конфліктних ситуацій під час здійснення ними службових обов’язків та повноважень.

У разі виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів у здобувачів вищої освіти Інституту, вони мають право звернутись до заступника начальника Інституту з морально-психологічного забезпечення. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції в день надання йому повідомлення про конфлікт інтересів, реєструє його в журналі обліку повідомлень про конфлікт інтересів та в подальшому зазначає шляхи його врегулювання. У випадку повідомлення посадовою особою Інституту про виникнення у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів командира (начальника) структурного підрозділу, останній обов’язково повідомляє про це директора Інституту. Директор Інституту, якого було повідомлено про конфлікт інтересів, протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу та уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції.

Зовнішнє врегулювання конфліктних ситуацій здійснюється шляхом: усунення особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті в умовах реального чи потенційного конфлікту інтересів; застосування зовнішнього контролю за виконанням посадовою особою відповідного завдання, вчиненням нею певних дій чи прийняття рішень; обмеження доступу посадової особи до певної інформації; перегляду обсягу службових повноважень особи; переведення особи на іншу посаду; звільнення особи.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Положення про організацію освітнього процесу в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf), Положення про порядок розроблення, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_peregl_nor.pdf), Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/vnutrish_system_quality_osvit.pdf).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Періодичний перегляд ОП відбувається за результатами її моніторингу як системи періодичного аналізу та оцінювання її змісту з метою визначення відповідності отриманих результатів Стандарту вищої освіти, а за його відсутності Національній рамці кваліфікацій та іншим керівним документам та постійного удосконалення ОП відповідно до перспектив розвитку ЗС України. Однак не рідше ніж один раз на 4 роки.

Останній перегляд ОП відбувся у 2021 році (ОП введена в дію у 2016, у 2021 відбувся перегляд освітніх компонентів ОП). Основними змінами є: перегляд освітніх компонентів; удосконалення питання вибіркової навчальних дисциплін; приведення компетентностей та програмних результатів до вимог Національної рамки кваліфікацій, узгодження їх з проектом Стандарту вищої освіти; формування переліку напрямків досліджень; акцентування уваги на академічну мобільність, у тому числі міжнародну.

Зазначені зміни були обумовлені зміною вимог законодавства (корегуванням НРК та розробкою проекту Стандарту вищої освіти), розвитком теорії військового управління, покращенням освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, розвитком підходів до підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Прикладами безпосередніх змін є:

введення нових дисциплін:

у розділ обов’язкових компонентів: Мистецтво об’єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України; Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони; Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності; Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами;

у розділ вибірових компонентів: Організація та проведення експертизи управлінських рішень, оперативних стандартів, аналітичних матеріалів, пропозицій, доповідей; Організація управління та застосування угруповань військ (сил) збройних сил у воєнних конфліктах: історичний досвід; Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація.

Формування інтегральної компетентності у відповідності до НРК та проекту Стандарту вищої освіти, як здатності

продувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, застосовувати методологію наукової діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Ад'юнкти безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, і їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП.

Так, до робочої групи щодо перегляду ОП був включений випускник ад'юнктури 2020 року Іщенко Олександр Миколайович.

З ад'юнктами регулярно проводяться зустрічі з гарантом ОП, групою забезпечення, керівництвом Інституту, представниками науково-організаційного відділу Інституту, де обговорюються питання організації підготовки за ОП та проблеми пов'язані з цим.

В інституті регулярно проводяться анонімні опитування здобувачів вищої освіти. За останній час, з використанням платформи дистанційного навчання, що дозволяє оперативно здійснювати аналіз результатів опитування.

Під час формування освітніх компонентів безпосередньо враховувалась позиція здобувачів. Так до переліку були включені навчальні дисципліни Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами; Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація.

Також під час формування терміну освітньої складової була врахована позиція ад'юнктів, зокрема щодо проходження такої складової протягом 1 та 2 року підготовки.

Також враховано побажання здобувачів щодо розділення практичної складової на науково-дослідну та науково-організаційну практики і винесення їх у блок вибіркових компонентів.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Діяльність органів самоврядування в Інституті, до яких залучені ад'юнкти, регламентована Положення про самоврядування ад'юнктів та докторантів у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України, (https://crsi.mil.gov.ua/polog_samovryad_addoctor.pdf), Положення про наукову раду Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_nauk_rada.pdf) та Положення про раду молодих вчених Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_molod_vchenih.pdf)

Так, секретарем Загальних зборів ад'юнктів та докторантів є представник 253 спеціальності ад'юнкту 3 року підготовки Булгаков Андрій Анатолійович;

До складу наукової ради Інституту входить Коверга Вікторія Леонідівна.

Також ад'юнкти входять до складу секцій наукової ради Інституту.

Означені органи самоврядування беруть участь у визначенні системи та затвердженні процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, затвердженні освітніх програм та навчальних планів, в ухваленні рішень щодо організації освітнього процесу, прийнятті остаточного рішення про визнання

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП, зокрема через залучення їх представників до робочої щодо перегляду та корегування ОП, отримання рецензій-відгуків (https://crsi.mil.gov.ua/rec_vidg_dvon.pdf, https://crsi.mil.gov.ua/rec_vidg_vnu.pdf, https://crsi.mil.gov.ua/rec_vidguk_timoshenko.pdf), отримання рекомендацій після оприлюднення проєкту ОП на офіційному сайті Інституту (https://crsi.mil.gov.ua/proekt_vyiskove%20upravlinnya.pdf).

У контексті отриманих рекомендацій переформовано інтегральну компетентність з урахуванням вимог наказу МОН №584 від 30.04.2020; переосмислено та доопрацьовано загальні компетентності відповідно до особливостей підготовки на третьому «освітньо-науковому» рівні вищої освіти; доопрацьовано розділ «Форма атестації» в питаннях відповідності рекомендаціям щодо структури цього розділу; при визначенні орієнтації ОП охарактеризовано її наукову орієнтацію та професійні акценти.

Переформатовано інтегральну компетентність; переформатовано предметну область ОП; включено розділ з рекомендованими темами (напрямами) досліджень; описано міжнародну кредитну мобільність; переформатовані особливості ОП, вказані особливості підготовки здобувачів щодо урахування стандартів НАТО.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/vnutrish_system_quality_osvit.pdf) в Інституті регулярно здійснюється моніторинг інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП. Так, як випуск за ОП «Військове управління» відбувся лише у 2020 році то у серпні 2021 року (1 рік після випуску) сплановано проведення комплексного аналізу діяльності випускників. Аналіз планується провести на підставі: особистих зустрічей із випускниками та їх керівниками, вивчення рейтингового оцінювання випускників, результатів анкетування.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості щодо ОНП були виявлені наступні недоліки: кількість вибірових освітніх компонентів не в повній мірі задовольняли освітні потреби здобувачів, деякі розбіжності у трактуванні компетентностей із скорегованою у 2020 році Національної рамки кваліфікації, розпорошеність складових освітньої компоненти.

Недостатня кількість вибірових освітніх компонентів полягала у відсутності унікальних для цього рівня навчальних дисциплін, які б задовольняли потреби здобувачів саме на третьому (освітньо-науковому) рівні підготовки. Тому була суттєво розширена вибірова складова саме за рахунок унікальних (у межах Інституту) освітніх компонентів, зокрема Організація та проведення експертизи управлінських рішень, оперативних стандартів, аналітичних матеріалів, пропозицій, доповідей; Організація управління та застосування угруповань військ (сил) збройних сил у воєнних конфліктах: історичний досвід; Філософія війни та миру; Основи оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація; Методи воєнно-прикладних досліджень та моделювання, прикладні пакети (програми). Також унормована практична складова, зокрема розділена науково-дослідна та науково-організаційна практики та надана можливість здобувачам проходити її на вибір.

Стосовно розбіжностей у трактуванні компетентностей із скорегованою у 2020 році НРК були внесені, наприклад такі зміни: замість дослідницької, комунікативної, управлінської, педагогічної та етичної компетентностей сформульовані: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними; ЗК04. Формування системного наукового світогляду, професійної етики та загально культурного кругозору; ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

Зазначене в більшій мірі відповідає змісту підготовки та програмним результатам.

Відносно розпорошеності складових освітньої компоненти, необхідно зазначити, що термін освітньої складової зменшено і перебалансовано в межах 1 та 2 років підготовки. Зазначене забезпечує більшу засвоюваність матеріалу, підвищення якості наукових досліджень, зменшення розпорошеності зусиль здобувачів вищої освіти.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитації інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Під час корегування ОНП враховувався досвід акредитації спеціальностей із 25 галузі знань на третьому (освітньо-науковому) рівні.

Зокрема проаналізовані:

ОНП «Озброєння та військова техніка» Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка, третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Із рекомендацій щодо покращення зазначеної ОНП враховані такі: розширити співпрацю з вітчизняними та закордонними військовими ЗВО, які здійснюють підготовку за спорідненими спеціальностями; відкоригувати мету ОНП з боку підкреслення її унікальності;

розглянути можливість надання здобувачам вищої освіти проведення науково-дослідної або науково-організаційної практики (за вибором здобувача, оскільки випускники можуть призначатися для заміщення посад як у науково-дослідних, так і у науково-організаційних підрозділах;

запровадити практику освітньої мобільності та зарахування РН отриманих в інших ЗВО та у неформальній освіті.

ОНП Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Із рекомендацій щодо покращення зазначеної ОНП враховані такі: здійснювати постійний моніторинг досвіду розробки та реалізації споріднених ОП за іншими видами збройних сил;

розширити співпрацю з вітчизняними та закордонними військовими ЗВО, які здійснюють підготовку за спорідненими спеціальностями;

розглянути можливість розробки положення (порядку) проходження окремих вибірових дисциплін за індивідуальним графіком;

при перегляді ОП внести в неї вибірові дисципліни, що створені на вимогу ад'юнктів.

розширення кола закладів партнерів з метою розширення академічної мобільності;

запровадити практику освітньої мобільності та зарахування результатів навчання в інших ЗВО неформальній освіті; активізувати роботу щодо залучення роботодавців та замовників до проведення занять з ад'юнктами;

розглянути можливість врахування здобутків НПП у системі їх матеріального заохочення.

ОНП Службово-бойова діяльність Національної гвардії України Національна академія Національної гвардії України за спеціальністю 251 Державна безпека третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Із рекомендацій щодо покращення зазначеної ОНП враховані такі: доречно включити перших випускників у робочу групу з її перегляду; запровадити практику освітньої мобільності та зарахування результатів навчання в інших ЗВО і неформальній освіті.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна спільнота змістовно залучена до внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності на рівні ОНП через:

участь в робочій групі з розробки (уточнення, корегування) ОНП; співпрацю Інституту з іншими ЗВО та установами, яка включає участь в спільних наукових проєктах, конференціях, семінарах, під час яких розглядається питання забезпечення якості ОНП; залучення до освітнього процесу провідних фахівців у галузі; надання можливості проходження зовнішніх стажування, участь у воркшопах, методичних семінарах, метою яких є обмін інформацією щодо методик викладання, оптимізації освітньої та наукової компонент ОНП, обговорення можливостей використання сучасних технологій у навчанні; наукове керівництво роботою здобувачів над дисертаційним дослідженням; підготовку спільних із здобувачами наукових публікацій; організація наукових конференцій та участь у них учасників академічної спільноти стосовно удосконалення освітнього процесу за ОНП обговорення на засіданнях секцій Наукової ради Інституту, групи забезпечення та винесення на засідання Наукової ради Інституту заходів та процедур із внутрішнього забезпечення якості за ОНП.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Процеси та процедури внутрішнього забезпечення якості освіти здійснюються в Інституті з урахуванням особливостей освітньо-наукового процесу підготовки здобувачів, коли освітня складова ОНП реалізується в НУОУ, а наукова складова – в ЦНДІ ЗС України. В Інституті виділяються такі рівні функціонування системи забезпечення якості освіти, між якими розподіляються повноваження та обов'язки із виконання окремих функцій відповідних процедур і завдань: Перший рівень – здобувачі освіти; другий рівень – науково-дослідні управління (центри), науково-дослідні відділи, гарант програми, наукові співробітники, викладачі, які забезпечують освітні компоненти, роботодавці; третій рівень – структурні підрозділи НУОУ, які здійснюють освітню діяльність, групи забезпечення навчального процесу, які впроваджують та здійснюють адміністрування освітніх програм, а також здійснюють їх щорічний моніторинг; четвертий рівень – загальноінститутські та університетські структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів із забезпечення якості освітньої програми; п'ятий рівень – командування ЦНДІ ЗС України та НУОУ, Наукова рада Інституту та Вчена рада НУОУ, які здійснюють формування стратегії і політики забезпечення якості, затвердження документів, програм дій та конкретних заходів.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу визначені Положенням про Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України (<https://crsi.mil.gov.ua/pologennya.pdf>); Положенням про організацію освітнього процесу в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/pologen_osvitn_process.pdf); Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/org_pidgotov_zdobuv.pdf); Угодою про наукове і науково-технічне співробітництво між Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського та Центральним науково-дослідним інститутом Збройних Сил України” (https://crsi.mil.gov.ua/ugoda_nuou.pdf).

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проєкту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

https://crsi.mil.gov.ua/proekt_viyskove%20upravlinnya.pdf

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

https://crsi.mil.gov.ua/ONP_253_2021.pdf

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

Зміст ОНП у повній мірі забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за 25 галуззю у цілому та за 253 спеціальністю зокрема. Зазначене зумовлене відповідністю навчальних дисциплін науковим інтересам здобувачів, це зумовлене формуванням змістовної частини дисциплін у відповідності до Переліку напрямків досліджень здобувачів вищої освіти.

Також на наукові інтереси ад'юнктів зорієнтовані вибіркові дисципліни, зокрема це виявляється у забезпеченні кожного з компонентів ОНП вибірковою складовою. Для підготовки висококваліфікованих дослідників передбачено вибірково науково-дослідну або науково-організаційну практику.

Освітні компоненти ОНП сприяють розвитку наукового світогляду ад'юнктів, зокрема, через застосування

найновіших наукових досліджень у змістовній частині навчальних дисциплін та концентрація на практичному застосуванні сучасних досягнень у теорії військового управління у дослідженнях ад'юнктів.

Також, повноцінна підготовка здобувачів вищої освіти до дослідної діяльності забезпечується належним рівнем англомовного академічного письма, достатнім для комунікації в міжнародному науковому середовищі. Зазначене зумовлене, акцентуванням змісту навчальної дисципліни "Іноземна мова в науковій діяльності" саме на функціонуванні здобувача у англомовному науковому середовищі.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

Дисципліни ОНП забезпечують повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю. Зазначене обумовлюється введенням дослідницької складової на всі освітні компоненти ОНП. Більш того, дослідницька складова подається через призму власних досліджень ад'юнктів. Так, наприклад, під час вивчення навчальної дисципліни Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами, практичні завдання базуються на пошуку літератури, реєстрації, поданні заявок безпосередньо у рамках досліджень ад'юнктів. Під час проходження навчальної дисципліни Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України ад'юнкти відпрацьовують проект пов'язаний із їх дослідженнями. Стосовно теоретичної підготовки до дослідницької діяльності необхідно зазначити, що під час вивчення Методології наукової та науково-педагогічної діяльності один з двох модулів (тем) цієї дисципліни призначено саме для вивчення цих питань.

Не менш важливим елементом ОНП є науково-дослідна або науково-організаційна практика, яка дозволяє сформувати достатні вміння та навички для досягнення необхідного рівня виконання завдань у майбутній діяльності.

Загалом, зважаючи на збалансованість, модульність та синергетичність елементів ОНП, однозначно визначити кількість кредитів, які забезпечують підготовку здобувачів до дослідницької діяльності важко. Однак можна зазначити, що це складає не менше половини часу відведеного на освітню складову.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності. Зазначене підтверджується тим, що одними із програмних результатів є РНОБ. (Здатність до спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової та професійної діяльності). Цей програмний результат навчання забезпечується такими освітніми компонентами: ОК4 Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності, ВБ5 Сучасна педагогічна риторика, ВБ6 Методика викладання у вищій школі.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

Теми наукових досліджень ад'юнктів обрано відповідно до напрямів діяльності Інституту, що дозволяє забезпечити охоплення широкого спектру тем здобувачів. Дотичність тем наукових досліджень ад'юнктів і наукових керівників забезпечується на етапі затвердження теми дисертації спочатку на засіданнях секції Наукової ради Інституту, а потім на засіданні Наукової ради Інституту. До наукового керівництва допускаються доктори наук та доктори філософії (кандидати наук) за відповідною спеціальністю, які активно проводять дослідження і публікуються в провідних наукових журналах, є учасниками наукових проектів, в яких беруть участь здобувачі. Крім того, наукові керівники регулярно публікують наукові статті за темами робіт здобувачів. Певна кількість публікацій здобувачів готується у співавторстві з науковими керівниками. До того ж, ведеться облік співпадінь (по ключовим словам) наукових досліджень здобувачів та наукових керівників.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

В Інституті регулярно проводяться наукові конференції та семінари, в яких беруть участь ад'юнкти. Зокрема щорічно проводиться науково-практична конференція під назвою "Актуальні проблеми застосування Збройних Сил України, управління ними, їх оперативного та матеріально-технічного забезпечення", а також двічі на рік проводиться постійно-діючий науково-практичний семінар під назвою "Актуальні проблеми будівництва Збройних Сил, їх застосування та всебічного забезпечення", на яких ад'юнкти здійснюють апробації результатів своїх досліджень.

В Інституті видається фахове видання "Збірник наукових праць Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України", у якому здобувачі можуть публікувати результати своїх дослідження. Крім того, здобувачі мають можливість публікуватися у 6 фахових виданнях Університету: "Наука і оборона", "Труди університету", "Збірник наукових праць Центру військово-стратегічних досліджень", "Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки і оборони", "Військова освіта", "Вісник Національного університету оборони України" та 4 фахових виданнях Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. Зазначені видання включені до переліку фахових видань України за категорією "Б".

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

Таке долучення здійснюється шляхом публікацій результатів досліджень здобувачів у зарубіжних виданнях, виступів на науково-практичних конференціях та семінарах за кордоном. Для цього налагоджені зв'язки з Інститутом безпеки і міжнародного розвитку (м. Варшава, Польща). До складу редколегії наукового журналу "SDirect24", який видається зазначеним інститутом, входить співробітник ЦНДІ ЗС України.

Крім того, в НУОУ регулярно проводяться міжнародні наукові конференції, які відвідують представники провідних закладів військової освіти та наукових досліджень. Університет регулярно організовує візити провідних науковців, зокрема щорічно проводяться тижні НАТО на яких провідні фахівці у галузі виступають з лекціями.

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Науковими керівниками ад'юнктів в Інституті призначаються вчені – доктори (кандидати) наук, які мають значний досвід участі у дослідницьких проектах, особисті здобутки, а також напрацювання в напрямках наукових досліджень ад'юнктів.

Наукові керівники ад'юнктів систематично приймають особисту участь у проведенні НДР за військово-спеціальною тематикою в галузі воєнних наук в якості наукових керівників або виконавців. Під час виконання та після закінчення НДР здійснюється регулярне опублікування отриманих результатів, наприклад, у вигляді наукових монографій, наукових статей у фахових наукових виданнях України, у міжнародних виданнях, які індексуються наукометричними базами.

Після закінчення НДР та їх приймання замовниками колективи виконавців НДР залучаються до впровадження їх результатів у практичну діяльність органів військового управління, установ, навчальних закладів тощо.

Впровадження результатів НДР підтверджується відповідними актами.

Таким чином, усі наукові керівники ад'юнктів постійно приймають участь у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються.

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Академічна доброчесність у науковій діяльності наукових керівників і здобувачів забезпечуються повною прозорістю і відкритістю наукових досліджень, з урахуванням обмежень щодо збереження державної таємниці. Наукові роботи викладачів і здобувачів публікуються в провідних наукових виданнях, де введена практика суворого рецензування робіт. НДР, у яких приймали участь як наукові керівники та ад'юнкти обов'язково проходять експертизу як внутрішню, так і зовнішню. Наукові керівники здобувачів входять до редколегій провідних наукових журналів, що вимагає бездоганної репутації з точки зору академічної доброчесності. Крім того, дисертаційні дослідження широко обговорюються на семінарах і конференціях із залученням провідних фахівців у галузі, тексти дисертацій проходять цілеспрямовану перевірку на плагіат.

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

За ОНП введена практика підбору керівника на засіданні секції наукової ради Інституту шляхом обговорення кандидатур та вибір голосуванням, з подальшим винесенням на обговорення та затвердження Науковою радою Інституту. Обов'язковою умовою підбору є відсутність порушень академічної доброчесності. Якщо такий факт буде виявлено після затвердження, науковий керівник несе відповідальність відповідно до Положення про академічну доброчесність в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (https://crsi.mil.gov.ua/polog_academic_dobro.pdf) і рішенням Наукової ради позбавляється права бути науковим керівником.

Крім того, результати наукових досліджень наукових керівників регулярно публікуються у рецензованих наукових виданнях, що вимагає підтримання відповідної репутації.

Наукова робота в Інституті ведеться з дотриманням принципів абсолютної відкритості та прозорості, проводиться регулярна роз'яснювальна робота серед науковців. Випадків порушення академічної доброчесності за ОНП не було.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильними сторонами є якісний та збалансований підбір викладачів для проведення занять із здобувачами. Так, при підборі викладачів враховувалась не лише професійна кваліфікація, а й академічна. Тобто викладачі на цій ОНП не лише професіонали зі свого напрямку, а й активні дослідники питань пов'язаних із навчальними дисциплінами, які вони викладають.

Ще однією сильною стороною є кількість науковців, які залученні до реалізації цієї ОНП. Так, у реалізації ОНП приймають участь більше 30 докторів наук, які є активними дослідниками. Формами участі є викладання, консультації, наукове керівництво.

Дослідження за ОНП безпосередньо пов'язані з практикою підготовки та застосування Збройних Сил України, та спрямовуються на обґрунтування рекомендацій для вирішення виявлених невідповідностей та проблемних питань. Також до сильних сторін необхідно віднести співпрацю з іншими ЗВО. Так, безпосередньо за ініціативи гаранта ОНП та групи забезпечення було налагоджено співпрацю та підписані угоди з Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського, Державним університетом телекомунікацій та Меморандум про

співробітництво з Центральним науково-дослідним інститутом озброєння та військової техніки Збройних Сил України, Національним університетом оборони України імені Івана Черняхівського та Національним технічним університетом "Харківський політехнічний інститут".

Сильною стороною за освітньою програмою є наявність в бібліотеці Інституту авторефератів усіх дисертаційних робіт, які проводилися в установах та закладах Міністерства оборони України та Збройних Сил України. Це дає можливість проведення глибокого аналізу під підготовки дисертаційних робіт.

Ще однією сильною стороною є міжнародна діяльність. Здобувачі регулярно приймають участь у міжнародних наукових конференціях.

Ще однією сильною стороною ОНП є налагоджена система дистанційного навчання. Ця система організована через програму MOODL, яка дозволяє максимально ефективно забезпечувати проведення занять в різних умовах, у тому числі карантину, та сприяє забезпеченню доступу до навчальних матеріалів у будь-який зручний час та способом.

Не менш важливою сильною стороною ОНП є наявність достатньої кількості фахових видань за напрямками досліджень ад'юнктів. Це дозволяє підвищити можливості ад'юнктів щодо публікації їх наукових результатів.

До слабких сторін ОНП можна віднести факти, які притаманні у цілому 25 галузі, це: закритість певної частини інформації, що ускладнює доступ до неї, ускладнює процедуру експертизи наукових робіт, звужує можливості щодо оприлюднення наукових результатів, міжнародної співпраці; регламентованість, як певних процедур, так і навчального матеріалу.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективами розвитку ОНП є:

розширення міжнародного співробітництва, зокрема, спільно з НУОУ;

створення системи підбору навчальних дисциплін у блоки обов'язкових і вибіркових. Зокрема розробка положення про формування пулу навчальних дисциплін проведення їх рейтингового оцінювання та процедури включення у відповідний блок;

розширення переліку вибіркових дисциплін;

розширення системи стимулювання та заохочень науково-педагогічних працівників. Зокрема, розглядається пропозиція щодо матеріального заохочення членів групи забезпечення, відповідно до їх вкладу у розвиток ОНП.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Романченко Ігор Сергійович

Дата: 18.05.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони	навчальна дисципліна	<i>sylabus-new-4-1.pdf</i>	JLeeU4qT11Y7ym9q+ dbyDBAXEF8rAbYu 33bg7+mirjg=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності	навчальна дисципліна	<i>sylabus-new-4-2.pdf</i>	ECHWf/zeGNL1yjG mudmTWRcB7Q1SW 9CeDPRIA8BawAQ=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Іноземна мова в науковій діяльності	навчальна дисципліна	<i>sylabus-new-4-3.pdf</i>	SByg6ABPYt1OOLcB R+kA77d/FCeUw7M xwqVQPU2Kn/U=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності	навчальна дисципліна	<i>sylabus-new-4-6.pdf</i>	j5QqXPboin4HbRDh qoR44F7VqlUQfFCC R+jR4VEAvIM=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України	навчальна дисципліна	<i>sylabus-new-4-7.pdf</i>	wdGFvfGw/7a4i2LWi 9xjPgjzTmu9gZiKvIT yJGjn4b8=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Основи роботи з науковими проєктами та наукометричними базами	навчальна дисципліна	<i>sylabus-new-4-11.pdf</i>	7uL42si7ZNsQ93KO AeMnlaEcQLsJmUO VnDpsYUQbj6U=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП комп'ютерний клас з підключенням до мережі Internet
Філософія і методологія науки	навчальна дисципліна	<i>sylabus-new-4-13.pdf</i>	bltBjET4Le9qndRMf LSfCk/kv8cWyiUmn 73JouezHk=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Науково-дослідна практика	практика	<i>polog_proved_prakt iki.pdf</i>	ZaeP93wm7semrZQy WuCeATT+OWZ6OB +vbFaJgHW3YMk=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП
Науково-організаційна практика	практика	<i>polog_proved_prakt iki.pdf</i>	ZaeP93wm7semrZQy WuCeATT+OWZ6OB +vbFaJgHW3YMk=	матеріально-технічне забезпечення в наявності та достатнє для реалізації ОНП

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Документ	<i>таблиця_2.pdf</i>	XwbPKBralKBMq9jfISSTps/OWg6iXHG KhyBcRcAIWRE=

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

--	--	--	--

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<p><i>РНО7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми у сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів з дотриманням норм академічної доброчесності і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</i></p>	☒	<p>Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Диференційований залік</p>
		<p>Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Науково-дослідна практика</p>	<p>Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-дослідних ситуацій, робота з інформаційними джерелами, презентація</p>	<p>Оцінювання роботи здобувача у процесі виконання ним науково-дослідних робіт; залік</p>

<p><i>РНО5. Вміти ідентифікувати наукові та практичні проблеми у военній сфері, глибоко розуміти загальні принципи та методи воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері військового управління за видами збройних сил, інших складових сил оборони.</i></p>	☒	<p>Філософія і методологія науки</p>	<p>Проблемний, дослідницький, евристичний, пояснювально-ілюстративний</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Науково-дослідна практика</p>	<p>Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-дослідних ситуацій, робота з інформаційними джерелами, презентація</p>	<p>Оцінювання роботи здобувача у процесі виконання ним науково-дослідних робіт; залік</p>
		<p>Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
<p><i>РНО8. Вміти виявляти, знаходити шляхи розв'язання проблем, пов'язаних з керівництвом сектором безпеки та оборони, управління військами (силами), їх забезпечення та підтримки. Знати основи функціонування систем керівництва силами оборони під час стратегічних дій, оборонного планування та управління військами (силами) під час підготовки і ведення</i></p>	☒	<p>Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>

<p>об'єднаних операцій (бойових дій, бою) угрупованнями військ (сил) видів (родів) військ, інших складових сил оборони, їх забезпечення та підтримки.</p>		війни проти України	пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	
		Науково-дослідна практика	Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-дослідних ситуацій, робота з інформаційними джерелами, презентація	Оцінювання роботи здобувача у процесі виконання ним науково-дослідних робіт; залік.
		Науково-організаційна практика	Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-організаційних ситуацій, робота з інформаційними джерелами	Оцінювання роботи здобувача у процесі проведення ним науково-дослідних робіт; залік
<p>РНО4. Розробляти, удосконалювати та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері військового управління та дотичних міждисциплінарних напрямках.</p>	☒	Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	Поточний контроль, Екзамен
		Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності	Вербальні методи навчання (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія). Наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування). Дослідницькі методи (спостереження і систематизація фактів, самостійне вивчення проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей). Методи, що забезпечують закріплення і вдосконалення здобутих знань (виконання вправ, практичних завдань, індивідуальних завдань, позааудиторного читання оригінальної літератури з фаху).	Поточний контроль, Екзамен
		Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-	Поточний контроль, Диференційований залік

			корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	
		Науково-дослідна практика	Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-дослідних ситуацій, робота з інформаційними джерелами	Оцінювання роботи здобувача у процесі проведення ним науководослідних робіт; залік.
<i>РНОб. Володіти вміннями та навичками з питань організації і проведення наукових досліджень, їх методичного та нормативного забезпечення, опрацювання наукових та інформаційних джерел під час проведення наукових досліджень, застосування активних методик обговорення та вирішення наукових проблем.</i>	☒	Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	Поточний контроль, Екзамен
		Основи роботи з науковими проєктами та наукометричними базами	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	Поточний контроль, Диференційований залік
		Науково-організаційна практика	Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-організаційних ситуацій, робота з інформаційними джерелами	Оцінювання роботи здобувача у процесі проведення ним науководослідних робіт; залік
		Науково-дослідна практика	Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-дослідних ситуацій, робота з інформаційними джерелами, презентація	Оцінювання роботи здобувача у процесі виконання ним науководослідних робіт; залік
		Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності	Вербальні методи навчання (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія). Наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування). Дослідницькі методи (спостереження і систематизація фактів, самостійне вивчення	Поточний контроль, Екзамен

			проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей). Методи, що забезпечують закріплення і вдосконалення здобутих знань (виконання вправ, практичних завдань, індивідуальних завдань, позааудиторного читання оригінальної літератури з фаху).	
<p><i>РНО1. Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів і суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</i></p>	☒	<p>Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони</p>	<p>Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
<p><i>РНО2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми військового управління за видами збройних сил, інших складових сил оборони державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних фахових наукових виданнях.</i></p>	☒	<p>Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності</p>	<p>Вербальні методи навчання (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія). Наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування). Дослідницькі методи (спостереження і систематизація фактів, самостійне вивчення проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей). Методи, що забезпечують закріплення і вдосконалення здобутих знань (виконання вправ, практичних завдань, індивідуальних завдань, позааудиторного читання оригінальної літератури з фаху)</p>	<p>Поточний контроль, Екзамен</p>
		<p>Іноземна мова в науковій діяльності</p>	<p>Лекційні заняття: розповідь, пояснення, інтерактивне спілкування, практичний</p>	<p>Перевірка рівня набутої комунікативної мовленнєвої компетентності відбувається</p>

			курс: системно-комунікативний та граматичний методи навчання.	під час поточного, проміжного та підсумкового контролю. Форма - оцінювання викладачем, тестування.
		Науково-організаційна практика	Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-організаційних ситуацій, робота з інформаційними джерелами	Оцінювання роботи здобувача у процесі проведення ним науково-дослідних робіт; залік
<p><i>РНОз. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з військового управління за видами збройних сил, інших військових формувань і правоохоронних органів та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</i></p>	☒	Науково-дослідна практика	Дискусія, бесіда, метод конкретних практичних науково-дослідних ситуацій, робота з інформаційними джерелами, презентація	Оцінювання роботи здобувача у процесі виконання ним науково-дослідних робіт; залік
		Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності	Вербальні методи навчання (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія). Наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування). Дослідницькі методи (спостереження і систематизація фактів, самостійне вивчення проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей). Методи, що забезпечують закріплення і вдосконалення здобутих знань (виконання вправ, практичних завдань, індивідуальних завдань, позааудиторного читання оригінальної літератури з фаху).	Поточний контроль, Екзамен
		Основи роботи з науковими проєктами та наукометричними базами	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний, інструктивно-практичний)	Поточний контроль, Диференційований залік
		Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності	Словесні (лекція), наочні (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний). Частково-пошуковий (евристичний), дослідницький, діалогічний з обговоренням. Дослідницький, репродуктивний, науково-корпоративний, науково-методологічний, дискурсивної суперечки, аналітико-доказовий у поєднанні з оціночним методом Наочний (пояснювально-ілюстративний, інформаційно-рецептивний,	Поточний контроль, Диференційований залік

